

**Qipchaqova Yorqinoy Hamidjonovna
Ikromova Musharraf A'zamjon qizi
FarDU, Ijtimoiy- gumanitar fanlar kafedrasini o'qituvchisi**

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHISINI KASBIY TAYYORLASH

Annotatsiya: Hozirgi kunda ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlar o'qituvchilarga bo'layotgan e'tibor darajasi va ulardan talab qilinayotgan kasbiy mahoratlari haqida so'z yuritiladi. Bundan tashqari, ta'lim sohasida o'z faoliyatini yangi boshlagan bo'lajak boshlang'ich sinfi o'qituvchilarida kasbiy tayyorgarlik qanday bo'lishi kerakligi haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: Pedagogic muloqot, tadqiqot, muammo, pedagogik mahorat, imkon, jamiyat taraqqiyoti, kasbiy mahorat, bo'lajak pedagog faoliyat, modernizatsiya.

Zamonaviy ilm-fanning jadal rivojlanishi va xalqaro ilmiy aloqalarning chuqurlashishi umumiy axborot makonini sezilarli darajada kengaytirdi. Pedagogik muloqotdagi avtoritar uslub tobora o'tmishdagi narsaga aylanib bormoqda. Uning o'rnini hamkorlik, muloqot, birgalikda yaratish, integratsiya va shaxs manfaatlari egallaydi.

Pedagogik muloqotning turli jihatlari bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarni tahlil qilishimiz ushbu muammo juda dolzarb degan xulosaga kelishimizga imkon beradi va u turli tarixiy davrlarda turli profildagi tadqiqotchilar (sotsiologlar, psixologlar, o'qituvchilar va boshqalar) e'tiborini tortgani bejiz emas va shunga qaramay, bu muammo qo'shimcha tadqiqotlarni talab qiladi, chunki jamiyat rivojlanishining har bir yangi bosqichi uni boshqacha tushunishni va uni hal qilishda zamonaviy yondashuvlarni talab qiladi. Boshqa olimlar ham bu haqiqatga e'tibor berishadi. Shunday qilib, N. N. Bogomolova, V.A.Kan-Kalik, A. V. Kirichuk va boshqalar pedagogik muloqot muammosi ham nazariy, ham uslubiy jihatdan zamonaviy yechimni talab qilishini ta'kidlaydilar.

Ma'naviy, ijtimoiy va ishlab chiqarish tajribasini odamlarning keyingi avlodlariga etkazish insoniyat jamiyatining mavjudligi va rivojlanishining eng muhim sharti va uning muhim funksiyalaridan biri bo'lgan va shunday bo'lib qoladi. Bu fan va o'quv intizomi sifatida pedagogikaning ayrim g'oyalarini, muammoli masalalarini tanqidiy qayta ko'rib chiqish, maktab ta'limi va tarbiyasini modernizatsiya qilishning yangi usullarini izlash va mavjud usullarni takomillashtirish zaruratini tug'diradi.

Zamonaviy ta'lim sifati nafaqat uning mazmuni va eng yangi ta'lim texnologiyalari, balki ta'lim jarayonining insonparvarlik yo'nalishi, pedagogik xodimlarning malakasi bilan ham belgilanadi. O'qituvchining pedagogik va tarbiyaviy faoliyat sifatini aniqlash o'qituvchining maqsadli tarbiyasi uchun zarur shart-sharoitni nazarda tutadi. Bu shaxsning shaxsiy, hayotiy rivojlanishidagi, insonning ta'lim jarayonining o'z holda ta'lim va mazmunini o'z-o'zidan tarbiyalash kabilarga mos keladi, tashkil etilgan o'quv faoliyati bosqichlari davrlar va boshqalar. Falsafa va ekologik xavfsizlik ilmiy ishlanmalarda ishtirok etgan olimlarning (V.P. Klychkov, M.N. Rosenko, Yu.A. Sandulov va boshqalar) fikricha, hozirgi vaqtda mehnat faoliyatining turli turlarini tartibga solishda kasbiy etikaning ahamiyati ortib, jamiyatni demokratlashtirish jarayonlari, o'zgaruvchan ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlarga nisbatan kasbiy standartlarni doimiy ravishda ta'minlash bilan bog'liq

Pedagogik axloqning tekshiruvni, o'qituvchining o'z-o'zini rivojlantirish jarayonining o'ziga xos xususiyati ochib beradigan katta hajmdagi nazariy va amaliy ishlar, zamonaviy, zamonaviy uchun meditsina va didaktik shartni jadal izlash, ta'lim jarayonini tashkil etish, shunga o'xshash texnologiyalardan faol ta'lim usullari va vositalariga o'tish bizga o'qituvchining kasbiy etikasini rivojlantirishni yangi nuqtai nazardan ko'rib chiqishga imkon berdi.

Bugungi kunga qadar ilmiy ishlarda pedagogik etikaning mohiyatini ko'rib chiqish, ushbu tushunchaga ta'rif berishda kelishmovchiliklar mavjud. Bundan tashqari, o'qituvchining malakasini oshirish muammosining ko'p jihatlari rivojlanishiga qaramay, maktab ta'limi jarayonida o'qituvchining pedagogik axloqini maqsadli ravishda uzluksiz rivojlantirish masalasi ochiq qolmoqda

Pedagogik odob-axloqni o'qituvchining kasbiy faoliyatini amalga oshirish bilan parallel ravishda ishlab chiqish pedagogika kolleji, universitet talabalari yoki o'qituvchilarning malakasini oshirish kurslarida pedagogik axloqni rivojlantirishga nisbatan bir qator afzalliklarga ega. Maktabda ishlash o'qituvchiga pedagogik axloq sohasidagi bilim, ko'nikmalarni egallash zaruratini keltirib chiqaradi, bu esa unga tegishli bo'lgan qiyinchiliklarni hal qilishga imkon beradi. Amalga oshirilgan sa'y-harakatlarni erishilgan natijalar bilan xronologik yaqinlikda solishtirish qobiliyati, olingan ko'nikma va ko'nikmalarga real talab pedagogik axloqni kasbiy muammolarni hal qilishning ajralmas vositasi sifatida idrok etishga yordam beradi. Pedagogik axloqning maqsadli rivojlanishi o'qituvchining o'quvchilar, ota-onalar, hamkasblar va ta'lim jarayonining boshqa ishtirokchilari bilan samarali o'zaro munosabatlariga yordam beradi. Maktabda ta'lim jarayoni samaradorligini oshirish uchun o'qituvchilarning pedagogik axloqini maqsadli rivojlantirishning yuqori ahamiyati bilan o'qituvchilarning pedagogik axloqini rivojlantirishning tashkiliy-pedagogik asoslarining nazariy va amaliy jihatdan yetarli darajada ishlab chiqilmaganligi o'rtasidagi ziddiyat. maktab ta'limi tadqiqot mavzusini tanlashni belgilab berdi.

Maktab islohoti davom etmoqda va maktab hayotining markazida turgan o'qituvchi uning asosiy harakatlantiruvchisi bo'lib qolmoqda. O'qituvchining roli ortib, uning kasbiy fazilatlariga qo'yiladigan talablar ortib bormoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Qipchaqova Yo., & Soxibova F. (2022). МАКТАБГАЧА YOSHDAGI BOLALARNI JISMONIY TARBIYALASH MUAMMOLARI. *Мировая наука*, (3 (60)), 18-21.
2. Qipchaqova, Y. H. (2022). МАКТАБГАЧА YOSHDAGI BOLALARNI TARBIYALASHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. *Research Focus*, 1(2), 340-347.
3. Qipchaqova, Y. (2022). МАКТАБГАЧА YOSHDAGI BOLALARNI TARBIYALASH SOHASIDAGI XORIJ МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМ TASHKILOTLARI TAJRIBALARI. *Science and innovation*, 1(B8), 106-111
4. Kipchakova, Y. (2021). METHODOLOGICAL AND DIDACTIC ASPECTS OF INFORMATION AND INTELLECTUAL CULTURE IN THE EDUCATION OF A DEVELOPED GENERATION. *Экономика и социум*, (6-1), 156-159.
5. Kipchakova, Y. X., & Kodirova, G. A. (2020). INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN MODERN EDUCATION. *Теория и практика современной науки*, (5), 29-31.
6. KIPCHAKOVA, Y., ABDUXAMIDOVA, M., & RAXMONALIYEVA, (2021)M. THE IMPACT OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN IMPROVING STUDENT KNOWLEDGE. *СТУДЕНЧЕСКИЙ ВЕСТНИК Учредители: Общество с ограниченной ответственностью "Интернаука"*, 37-38.
7. Қипчақова, Ё., Махмудова, М., & Умарова, З. (2021). МАКТАБГАЧА ЁШДАГИ БОЛАЛАР МЕХНАТИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТИ. *Студенческий вестник*, (22-7), 9-10.
8. Қипчақова, Ё., Соибжоновна, Ш., & Абдуқаюмова, С. (2021). МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМ ЖАРАЁНИДА СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ АҲАМИЯТИ. *Студенческий вестник*, (22-7), 11-12
9. Kipchakova Yorkinoy, (2023) PERSONAL DEVELOPMENT OF A FUTURE TEACHER AS AN INTEGRAL PART OF PROFESSIONAL TRAINING *Web of Scientist: International Scientific Research Journal (WoS) April 2023*. (181-187)

10. Yorqinoy Qipchaqova , Kasimova Muxlisa Hamdamovna (2023/4/14) PEDAGOGIK MAHORAT VA UNING O‘QITUVCHI FAOLIYATIDA TUTGAN O‘RNI IQRO.jurnali (477-484)
11. Y.H. Qipchaqova (2023/4/14) Bo‘lajak o‘qituvchilarning kasbiy faolligini rivojlantish. IQRO jurnali (485-493)
12. Y. Qipchaqova U.Xalilova, I. Mirzaolimova (2022/1/20) Bo‘lajak o‘qituvchilarning integrativ faoliyatning loyihali komponenti “Ilm-zakovatimiz – senga, ona-Vatan!” mavzusidagi Respublika onlayn ilmiy-amaliy anjumani materillari 3-tom (116-b)
13. Qipchaqova Yorqinoy. (2023). BOSHLANG‘ICH TA‘LIMDA CHET TILLARINI O‘QITISHGA O‘ZARO TA‘SIR ETISH OMILLARI. Ta‘lim Innovatsiyasi Va Integratsiyasi, 11(10), 3–5.
14. Kipchakova Yorkinoy (2023). ISSUES OF INTERACTION WITH LANGUAGE TEACHING IN PRIMARY EDUCATION. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 10(12), 780–782
15. Hamidjonovna, Y. Q. (2023). SHAXS RIVOJLANISH JARAYONI, TARBIYASI VA UNING IJTIMOYILASHUVI. Научный Фокус, 1(2), 475-480.
16. Kipchakova Yorkinoy. (2023). SOME PROBLEMS OF PREPARING PRIMARY CLASS TEACHERS FOR INNOVATIVE ACTIVITY. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 10(12), 777–779. Retrieved from <https://www.eijmr.org/index.php/eijmr/article/view/841>
17. Kipchakova, Y. (2021). Methodological And Didactic Aspects Of Information And Intellectual Culture In The Education Of A Developed Generation. Экономика и социум, (6-1), 156-159.
18. Qipchaqova Yorqinoy Hamidjanovna Kasimova Muxlisa Xamdamovna. (2023). FACTORS TO IMPROVE THE PEDAGOGICAL SKILLS AND PROFESSIONAL CULTURE OF THE EDUCATOR. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 10(10), 35–38. Retrieved from <https://www.eijmr.org/index.php/eijmr/article/view/320>
19. QIPCHOQOVA Yorqinoy, MADRAHIMOVA Mohiraxon Imomaliyevna (2023) MAKTABGACHA TA‘LIMDA STEAM TA‘LIM TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH ZARURIYATI «Педагогик ва психологик тадқиқотлар» (6-11)
20. Yo.H.Qipchaqova (2022) Maktabgacha yoshdagi bolalarni zamonaviy yondashuv asosida tarbiyalash. Xorazm Ma‘mun Akademiyasi 11/3 2022.(143-145)
21. Qipchaqova Yorqinoy (2023-yil 10-noyabr) BOSHLANG‘ICH TA‘LIMDA TIL O‘QITISHGA O‘ZARO TA‘SIR ETISH MASALALARI “TA‘LIM SIFATINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK YONDASHUVLAR” RESPUBLIKA-ILMIY-AMALIY ANJUMAN MATERIALLARI (25-28)
22. Qipchaqova Yorqinoy (2023-yil 10-noyabr) BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QITUVCHILARNI INNOVATSION FAOLIYATGA TAYYORLASHNING AYRIM MUAMMOLARI “TA‘LIM SIFATINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK YONDASHUVLAR” RESPUBLIKA-ILMIY-AMALIY ANJUMAN MATERIALLARI (42 -44)
23. Qipchaqova Yorqinoy Hamidjanovna, Ergasheva Maftuna Davlatjon qizi. (2023). ISSUES OF TEACHER SKILLS IN THE DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL IDEAS. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 10(09), (129–133). Retrieved from <https://www.eijmr.org/index.php/eijmr/article/view/185>

24. Y.H. Kipchakova. (2023). PREPARATION FOR PROFESSIONAL ACTIVITY BY DEVELOPING INNOVATIVE ACTIVITY OF FUTURE TEACHERS. International Journal of Advanced Research in Education, Technology and Management, 2(3), 243–262. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7745915>